

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. Σύμφωνα με το κείμενο 1, η υπογεννητικότητα συνδεόταν πάντα με τα οικονομικά προβλήματα και συγκεκριμένα με το υψηλό βιοτικό επίπεδο, την εργασιακή ανασφάλεια, το υποτυπώδες κράτος πρόνοιας – στήριξης καθώς και τη δυσκολία συνδυασμού καριέρας και οικογένειας από τις γυναίκες. Ωστόσο, αναλύεται κυρίως η σχέση της υπογεννητικότητας με την μοναξιά καθώς η ψηφιακή εποχή και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προβάλλουν πλέον πρότυπα βασισμένα στην εικόνα και την επιτυχία, γεγονός που οδηγεί στην απομόνωση και κατά επέκταση στην μείωση της παραγωγικότητας.

ΘΕΜΑ Β

B1. 1. → β 2. → β 3. → α 4. → α 5. → α

B2. α. Στην 3^η παράγραφο του κειμένου 1 ως βασικό αίτιο αναφέρεται η χρήση των smartphones για την δημογραφική κατάρρευση «...έρευνα των «Financial Times»... smartphones. Αποτέλεσμα της υπέρμετρης χρήσης των smartphones είναι αρχικά η καλλιέργεια εξιδανικευμένων προτύπων σχέσεων, εμφάνισης και επιτυχίας που δημιουργούν μη ρεαλιστικές προσδοκίες και οδηγούν στην κοινωνική απομόνωση. Επιπλέον, ως αποτέλεσμα αναφέρεται και το ιδεολογικό χάσμα μεταξύ νέων ανδρών και γυναικών κυρίως μεταξύ όσων δεν έχουν πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Με την συγκεκριμένη επιλογή, η συντάκτρια τονίζει τις ιδιαίτερα επικίνδυνες συνέπειες που έχει η χρήση των Μ.Κ.Δ στο δημογραφικό ζήτημα.

β. «Γιατί» : αιτιολογεί τι εννοεί με τη φράση «γεράματα μικρής ηλικίας» καθώς υπάρχουν και νέοι συντηρητικοί με χαρακτηριστικά που ταιριάζουν σε ηλικιωμένους.

«λοιπόν»: συμπεραίνει ότι οι άνθρωποι μπορεί να είναι προοδευτικοί ανεξαρτήτως της ηλικίας τους.

B3. Ασύνδετο σχήμα: προδίδει ζωηρό ύφος, ρυθμό στο λόγο, ένταση και έμφαση στα χαρακτηριστικά των νέων και συγκεκριμένα την επαναστατικότητα, τις καινοτομίες ιδέες, την αντισυμβατικότητα.

ά πληθυντικό πρόσωπο: προσδίδει οικειότητα και αμεσότητα στον λόγο. Θίγει ένα θέμα που μας αφορά όλους (καθολικότητα) και μπορούμε να αντιληφθούμε ότι οι άνθρωποι μπορεί να είναι προοδευτικοί ή συντηρητικοί ανεξαρτήτως της ηλικίας τους, καθώς σίγουρα έχουμε αντιληφθεί κάτι τέτοιο στο περιβάλλον μας.

μεταφορά: με την συνυποδηλωτική χρήση του λόγου ο συντάκτης προσδίδει ποιητικότητα και ζωντανεύει τον λόγο του. Εικονοποιεί την σκέψη του (άνθρωποι που καλπάζουν σαν άλογα ορμητικά) για να κατανοήσουμε πόσο επικίνδυνη είναι αυτή η ορμή, όταν δεν υπάρχει και σύνεση, εγκράτεια (χαρακτηριστικά των έμπειρων της μεγαλύτερης ηλικίας)

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Το ποιητικό υποκείμενο συνδέει την ζωή με τη χαρά και την αγωνιστικότητα. Προτρέπει τον καθένα από μας να απολαύσει την καθημερινότητα του. Χρησιμοποιώντας β' ενικό πρόσωπο αλλά και Προστακτική έγκλιση «Χτύπα» , «πέταξε» μας παρακινεί να εγκαταλείψουμε τη θλίψη, την αρνητική διάθεση και να επιλέξουμε την χαρά «Πρέπει να πολεμήσεις να χαρής». Η χαρά αντί για την πίκρα της θλίψης τονίζεται με την αντίθεση «να χαρής.. κι όχι να πίνης ξύδι...μέλι» αλλά και με την emphatic επανάληψη «πρέπει να...». Με την συγκεκριμένη επανάληψη και ταυτόχρονα δεοντολογική διατύπωση, το ποιητικό υποκείμενο τονίζει την ανάγκη του ανθρώπου να γεύεται τις όμορφες στιγμές της ζωή, να αγωνίζεται για αυτές και να τις απολαμβάνει στο έπακρο. → Συμμερίζομαι απόλυτα την στάση ζωής του ποιητικού υποκειμένου. Προσπαθώ καθημερινά να σκέφτομαι θετικά και αισιόδοξα και να εκτιμώ της ομορφιάς της ζωής ξεπερνώντας, όσο γίνεται πιο ανώδυνα, τις δύσκολες στιγμές που αναπόφευκτα μας επιφυλάσσουνται. Άλλωστε, η ζωή είναι ένας διαρκής αγώνας με πολλές χαρές που αξίζει να γευτούμε.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1

Μοναξιά: η «ασθένεια»... χωρίς ηλικία

Η ψηφιακή εποχή που ζούμε και οι απεριόριστες δυνατότητες της τεχνολογίας σήμερα, μας κάνει να αναρωτηθούμε γιατί είναι τόσο δύσκολη η ουσιαστική ανθρώπινη επικοινωνία και παράλληλα γιατί είναι τόσο έντονο το φαινόμενο της μοναξιάς. Κυρίως ανησυχούν αποτελέσματα έρευνας που καταδεικνύουν ότι η μοναξιά πλήττει τόσο τους ηλικιωμένους όσο και τους νέους.

1^ο ζητούμενο (Αίτια μοναξιάς):

α.

- κυριαρχία καταναλωτισμού – υλικού ευδαιμονισμού – ωφελισμού (αδιάκοπο κυνήγι υλικών αγαθών)
- ατομικισμός – κρίση ηθικών αξιών
- ανταγωνιστικό πνεύμα → δυσπιστία, καχυποψία
- αστικοποίηση – έντονος ρυθμός ζωής – άγχος – απουσία χρόνου
- εξάρτηση από τεχνολογία

2^ο ζητούμενο (Προτάσεις):

β.

- κοινές δραστηριότητες (κηπουρική, μαγειρική... επιτραπέζια παιχνίδια, τάβλι, χαρτιά...)
- συνεργασία για να ξεπεραστεί το ψηφιακό χάσμα (καθοδήγηση από τους νέους για βασικές εφαρμογές κινητού τηλεφώνου)
- στον χώρο εργασίας οι νέοι μέσω της τεχνολογίας μπορούν να συνεργαστούν αρμονικά με τους μεγαλύτερους αντλώντας από αυτούς πείρα και γνώση
- συμμετοχή σε παραδοσιακές, πολιτιστικές δραστηριότητες: λαογραφικοί σύλλογοι, χορευτικά, μουσική...
- παρακολούθηση κοινών τηλεοπτικών προγραμμάτων
- περίπατοι, κουβέντα – διάλογος...

Η μοναξιά λοιπόν δεν έχει ηλικία στις μέρες μας. Πλήττει τόσο τους ηλικιωμένους όσο και τους νέους. Είναι ανάγκη να την θεραπεύσουμε και να επενδύσουμε στον συνάνθρωπο. Σημασία δεν έχει ο υλικός ευδαιμονισμός αλλά οι ευτυχισμένες στιγμές με τους δικούς μας ανθρώπους και η υγιής σχέση με τον εαυτό μας.

ΚΑΛΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ!!!